

etisk grundlag for pædagoger

Etiske udfordringer er et grundvilkår i pædagogisk arbejde, og det betyder, at pædagoger gør sig etiske overvejelser i hverdagen. Et professionsetisk grundlag for pædagoger er et fælles værdigrundlag, der synliggør, hvilke værdier pædagoger mener er væsentlige i arbejdet med børn, unge og deres familier. Et fælles professionsetisk grundlag skal bruges til at kvalificere dialoger og overvejelser om etiske udfordringer i arbejdet. Dermed kan et etisk grundlag være med til at højne den etiske bevidsthed og videreudvikle en etisk forsvarlig pædagogisk praksis.

Formål med pædagogisk arbejde

Formålet med pædagogisk arbejde er gennem omsorg, socialisering, dannelse og læring at fremme børns og unges trivsel og udvikling.

Det sker ved:

- at sikre alle børn og unge lige muligheder uanset sociale eller materielle forhold, etniske eller religiøse tilhørsforhold, fysiske eller psykiske handicap
- at støtte børn og unge individuelt og socialt, så deres livsduelighed styrkes
- at skabe rammer for en god og omsorgsfuld barndom og ungdom, hvor alle har mulighed for at indgå i sociale fællesskaber

Værdier i pædagogisk arbejde

Det pædagogiske arbejde bygger på værdierne:

- **Omsorg** – er grundlæggende i pædagogisk arbejde. Omsorg omfatter værdierne empati, tryghed, tillid og ansvaret for den anden
- **Ligeværd** – Pædagogisk praksis tager udgangspunkt i menneskers ligeværd. Ligeværd i den pædagogiske relation kendetegnes ved dialog, anerkendelse, respekt og tolerance
- **Professionel integritet** – Professionel integritet er karakteriseret ved værdier som høj faglighed, ansvarlighed, troværdighed og åbenhed
- **Social retfærdighed** – Den professionelle praksis fremmer social retfærdighed og demokratiske værdier. Den kendetegnes ved værdier som inddragelse, mangfoldighed, fællesskab og rummelighed

Pædagogen i relationen

Pædagoger tager udgangspunkt i såvel fællesskabet som i den enkelte og dennes forhold til fællesskabet, derfor skal pædagogen:

- møde børn og unge og deres familier med respekt
- forholde sig empatisk og anerkendende til børn, unge og deres familier
- påtage sig ansvaret for den gode relation til børn, unge og deres forældre
- varetage barnets og den unges tarv og om nødvendigt fremføre og forsvare dets behov og interesser
- tilpasse praksis, så den tjener det enkelte barn, unge eller fællesskabet
- handle med social retfærdighed og med fællesskabets bedste for øje

DETTE BETYDER, AT PÆDAGOGEN:

- varetager barnet og den unges tarv bedst muligt i tilfælde af loyalitetskonflikter mellem barnet/den unge og familien
- undlader behandling, der kan opleves ydmygende og nedværdigende
- beskytter mod krænkende adfærd
- behandler børn, unge og deres familier med værdighed og respekterer deres selv- og medbestemmelse
- værner om fortrolige oplysninger
- respekterer privatlivets fred
- sikrer ligebehandling, også når det indebærer, at der gøres forskel på to umiddelbart ligestillede

Pædagogen i professionen

Professionen skal stræbe efter at skabe en etisk forsvarlig praksis, derfor skal pædagogen:

- indgå i dialog med kolleger om etiske spørgsmål i eget og andres arbejde
- udvise rummelighed og evne til at reflektere over egne fordomme og holdninger
- søge ny viden og indgå konstruktivt i pædagogfaglige debatter
- træffe etiske valg på baggrund af sin viden og evne til at analysere og reflektere
- formidle viden om det pædagogiske arbejde

DETTE BETYDER, AT PÆDAGOGEN:

- varetager barnet og den unges tarv bedst muligt i tilfælde af loyalitetskonflikter mellem arbejdspladsens forhold og muligheden for at udføre etisk forsvarlig praksis
- anvender fagligt skøn, kritisk stillingtagen, mod og omtanke i sit arbejde
- erkender og vedkender sig det etiske, faglige og personlige ansvar for egne vurderinger og handlinger
- prioriterer de professionelle værdier fremfor sine egne
- samarbejder med de pædagogiske uddannelsesinstitutioner for at sikre de studerende adgang til viden og etisk forsvarlig praksis
- gør sig etiske og kritiske overvejelser om anvendte metoder
- værner om fagets omdømme
- møder andre faggrupper med ligeværdighed og gensidig respekt

Pædagogen i samfundet

Den pædagogiske profession har en betydningsfuld rolle og opgave i samfundet, derfor skal pædagogen:

- behandle alle lige uanset køn, religion, nationalitet, seksuel orientering eller kulturel baggrund
- tilrettelægge det pædagogiske arbejde, så det understøtter demokratiske principper og medvirker til, at børn og unge opdrages til aktive medborgere
- diskutere det pædagogiske arbejde for at udvikle professionen til gavn for børn og unge
- tilstræbe en høj faglighed til gavn for samfundet som helhed
- bruge sin professionelle viden i den offentlige debat for at fremme social retfærdighed og gode vilkår for børn og unge

DETTE BETYDER, AT PÆDAGOGEN:

- varetager barnets og den unges tarv bedst muligt i tilfælde af loyalitetskonflikter mellem systemets krav og muligheden for at udføre etisk forsvarlig praksis
- udfordrer love og instrukser i den udstrækning, de strider mod professionens etiske værdier
- arbejder for prioriteringer, der sikrer en retfærdig og hensigtsmæssig ressourcefordeling, og som tilgodeser de grupper af børn og unge, der har størst behov for pædagogisk indsats
- medvirker til at synliggøre de konsekvenser, de politiske prioriteringer får for den pædagogiske indsats